

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 73/2024
01.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светланае Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Милене Рашић, Александра Степановића и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Саше Гавриловића, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Луке Уљаревића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Крагујевцу К 26/23 од 25.07.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 515/23 од 25.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 01.02.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Саше Гавриловића, адвоката Луке Уљаревића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Крагујевцу К 26/23 од 25.07.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 515/23 од 25.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу К 26/23 од 25.07.2023. године одржана је на снази пресуда Вишег суда у Крагујевцу К 44/19 од 31.10.2019. године и на основу одредбе члана 63. КЗ окривљеном Саше Гавриловићу у изречену казну урачунато време проведено на издржавању казне затвора од 07.12.2022. године до 08.06.2023. године и време проведено у притвору почев од 08.06.2023. године па до упућивања у установу за извршење кривичних санкција. Окривљени је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка који су унапред исплаћени из буџетских средстава суда, о чијој висини ће суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 515/23 од 25.09.2023. године одбијене су као неосноване жалба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Крагујевцу и браниоца окривљеног Саше Гавриловића, а пресуда Вишег суда у Крагујевцу К 26/23 од 25.07.2023. године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног Саше Гавриловића, адвокат Лука Уљаревић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка

1) ЗКП и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1), 2) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и преиначи побијане пресуде или укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду.

Врховни суд је примерке захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ, и смислу члана 490. ЗКП одржао седницу већа, о којој, сходно члану 488. став 2. ЗКП, није обавестио Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног Саше Гавриловића, адвокат Лука Уљаревић, захтев за заштиту законитости подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП истичући да се побијане пресуде заснивају на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не могу заснивати и то на записнику о саслушању осумњиченог Саше Гавриловића и записнику о саслушању осумњиченог АА, сачињених 13.09.2018. године у ПУ Крагујевац.

Према наводима захтева, приликом наведених саслушања осумњичени нису упозорени у смислу члана 85. став 3. ЗКП обзиром да нису позвани да се изричито изјасне о томе да ли ће узети изабране браниоце, и као такви представљају незаконите доказе, у смислу одредбе члана 85. став 5. ЗКП, због чега су нижестепени судови морали да их издвоје из списка предмета.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Саше Гавриловића, Врховни суд оцењује као неосноване.

Према правном схватању Врховног суда заузетом на седници Кривичног одељења од 30.11.2020. године, записник о саслушању осумњиченог сачињен у смислу члана 289. став 4. ЗКП, уколико осумњичени није упозорен и није се изјаснио у смислу члана 85. став 3. ЗКП, представља, у начелу, незаконит доказ на ком се у смислу члана 85. став 5. ЗКП пресуда не може заснивати. Међутим, у сваком конкретном случају треба проценити да ли упозорење дато окривљеном и његово изјашњење о присуству браниоца на записнику, испуњава стандард упозорења који одговара условима из члана 85. став 3. ЗКП, а имајући при томе у виду и ставове Европског суда за људска права у предмету Алмаши против Србије од 08.10.2019. године, број представке 21388/15.

Из записника о саслушању осумњиченог Саше Гавриловића сачињеног 13.09.2018. године у ПУ Крагујевац произлази да је осумњичени, чијем саслушању је у смислу члана 289. став 3. ЗКП присуствовао јавни тужилац, поучен о правима у поступку у смислу члана 11. и 68. ЗКП, што је констатовано у записнику, и да је његовом саслушању присуствовао бранилац по службеној дужности, адвокат Славица Јосић, у чијем присуству је пристао да изнесе свој исказ у предистражном поступку. Према наводима записника, осумњичени и бранилац су обавили поверљив разговор, који је надзиран гледањем, након чега се осумњичени изјаснио да жели да изнесе своју одбрану и одговара на постављена питања. Осумњичени Саша Гавриловић је негирао

извршење кривичног дела које му је стављено на терет, а након што је изнео одбрану, прочитао је записник и исти потписао без икаквих примедби, као и његов бранилац, адвокат Славица Јосић.

О правима у поступку у смислу члана 11. и 68. ЗКП поучен је и осумњичени АА, о чијем саслушању је полиција обавестила јавног тужиоца у смислу члана 289. став 3. ЗКП, што је констатовано на записнику о његовом саслушању сачињеном 13.09.2018. године у ПУ Крагујевац, у којем је такође констатовано да је његовом саслушању присуствовао бранилац по службеној дужности, адвокат Драган Јаћимовић, у чијем присуству је осумњичени пристао да изнесе свој исказ у предистражном поступку, а након што је са браниоцем обавио поверљив разговор, који је надзиран гледањем, и изјавио да ће изнети одбрану и одговорати на постављена питања. Наведени записник, након читања, потписали су без примедби, и осумњичени АА и бранилац, адвокат Драган Јаћимовић.

Осумњичени Саша Гавриловић саслушан је пред јавним тужиоцем Вишег јавног тужилаштва у Крагујевцу дана 14.09.2018. године што је констатовано на записнику о саслушању осумњиченог Кти 39/18 у којем се, између осталог, наводи да је осумњичени изјавио да ће одбрану изнети у присуству браниоца по службеној дужности, адвоката Славице Јосић, коју је јавни тужилац поставио решењем А 415/18 од 14.09.2018. године. Према даљим наводима записника, осумњичени Саша Гавриловић се након обављеног поверљивог разговора са браниоцем, изјаснио да жели да изнесе одбрану.

Из записника о саслушању осумњиченог сачињеног у Вишем јавном тужилаштву у Крагујевцу Кти 39/18 дана 14.09.2018. године, осумњичени АА је након што је поучен о правима, изјавио да неће ангажовати браниоца и да ће своју одбрану изнети сам, без присуства браниоца, којим правом се користио и током кривичног поступка пред Вишим судом у Крагујевцу у ком је пресудом К 4/19 од 05.07.2019. године оглашен кривим због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ за које му је изречена условна осуда.

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу К 44/19 од 31.10.2019. године окривљени Саша Гавриловић оглашен је кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од три године и осам месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 13.09.2018. године до 18.10.2018. године. Истом пресудом, окривљеном је на основу члана 87. КЗ у вези члана 246. став 7. КЗ изречена мера безбедности одузимања предмета и то 0,51 грама амфетамина и један тзв.цоинт са 0,33 грама канабиса, а на основу члана 91. и 92. КЗ одузета имовинска корист прибављена извршењем кривичног дела и то новац у износу од 1.000,00 динара.

Према стању у списима предмета, бранилац по службеној дужности окривљеног Саше Гавриловића у кривичном поступку вођеном пред Вишим судом у Крагујевцу К 44/19 све до његовог правноснажног окончања, била је адвокат Славица Јосић.

Решењем Адвокатске коморе Крагујевац број 130/2023 од 29.03.2023. године, које је Вишем суду у Крагујевцу достављено 21.06.2023. године, у ставу првом, одређено је да се адвокат Славица Јосић брише из Именика адвоката Адвокатске коморе Крагујевца, услед смрти, а у ставу другом, да ће адвокат Лука Уљаревић

окончати њене започете послове, који је, према стању у списима, био бранилац окривљеног у поновљеном поступку пред Вишим судом у Крагујевцу, у ком је донета побијана пресуда К 26/23.

Сходно свему изнетом, Врховни суд налази да стоји чињеница да у записнику о саслушању осумњичених Саше Гавриловића и АА сачињених у смислу члана 289. став 3. и 4. ЗКП, нису унете изричите изјаве осумњичених да ли ће узети изабраног браниоца нити упозорење да ће им ако не изаберу браниоца у случају обавезне одбране, бити постављен бранилац по службеној дужности, а што је била обавеза органа поступка у смислу члана 85. став 3. ЗКП. Међутим, супротно наводима захтева, наведена чињеница не чини ове доказе апсолутно незаконитим већ суд у сваком конкретном случају процењује да ли упозорење органа поступка и изјашњење окривљеног испуњава стандард прописан чланом 85. став 3. ЗКП.

У конкретном случају, окривљенима су пре давања исказа саопштена њихова права из члана 68. став 1. ЗКП и омогућено њихово коришћење, чиме је испуњена претпоставка за законито саслушање окривљених у смислу члана 85. став 2. ЗКП. Окривљени су позвани да се изјасне о својим правима, што у смислу члана 68. став 1. тачка 3) ЗКП подразумева и право да се бране сами или уз стручну помоћ браниоца у складу са одредбама ЗКП, након чега се окривљени Саша Гавриловић изричито изјаснио да пристаје да у предистражном поступку да исказ у присуству браниоца, адвоката Славице Јосић, а окривљени АА, у присуству браниоца, адвоката Драгана Јаћимовића, са којима су обавили поверљиве разговоре и потом изнели своје одбране. Сходно томе, иако у записнику о саслушању осумњичених од 13.09.2018. године нема изричите изјаве и упозорења у смислу члана 85. став 3. ЗКП, окривљени, у конкретном случају, нису ограничени у слободном избору браниоца.

Наиме, окривљени Саша Гавриловић је недвосмислено прихватио адвоката Славицу Јосић за браниоца, на коју чињеницу, упућује то што је окривљени након поверљивог разговора, изнео одбрану у њеном присуству и то без икаквих примедби поводом његовог присуства или, у том смислу, рада органа поступка, којих по овом питању није имао ни током саслушања пред јавним тужиоцем нити у кривичном поступку вођеном пред Вишим судом у Крагујевцу К 44/19. При томе, окривљени Саша Гавриловић је од првог саслушања па до окончања кривичног поступка, негирао извршење кривичног дела, па је очигледно да његов исказ дат у присуству браниоца по службеној дужности није могао довести до неповољног положаја окривљеног ни утицати на правичност кривичног поступка у целини.

Врховни суд налази да упозорења која су дата окривљенима Саша Гавриловићу и АА од стране органа поступка и њихова изјашњења о присуству бранилаца, у конкретном случају, испуњавају стандарде прописане чланом 85. став 3. ЗКП, па наведени записници о саслушањима, супротно наводима захтева, представљају законите доказе, при чему је окривљени Саша Гавриловић негирао извршење кривичног дела које му је стављено на терет, док је суд одбрану окривљеног АА имао у виду само ради провере навода одбране окривљеног Саше Гавриловића, налазећи да његове наводе потврђују сведоци који су били очевидци инкриминисаног догађаја и остали изведени писмени докази, извештај о форензичком прегледу лица места и криминалистичко-техничка документација.

Бранилац окривљеног Саше Гавриловића, адвокат Лука Уљаревић, захтев за заштиту законитости подноси због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП која представља дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека. Међутим, наведену повреду закона бранилац образлаже оспоравањем чињеничних утврђења нижестепених судова у погледу радње извршења и тако суштински указује на погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, у чије разматрање се Врховни суд није упуштао јер наведена повреда закона не представља законски разлог из члана 485. став 4. ЗКП, због ког окривљени преко браниоца може поднети захтев за заштиту законитости.

Захтев за заштиту законитости бранилац окривљеног Саше Гавриловића подноси и због повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) и 3) ЗКП међутим, у захтеву не образложе у чему се конкретне повреде закона састоје, па Врховни суд наведене повреде закона није разматрао налазећи да захтев у овом делу нема прописан садржај, у смислу члана 484. ЗКП.

Из свих изнетих разлога, Врховни суд налази да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Саше Гавриловића, адвоката Луке Уљаревића, па је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић